

Oslo, 29.11.2018

Innspill til Rusreformutvalget i forbindelse med utredningen av regjeringens rusreform.

Fagforbundet takker for invitasjonen og for muligheten til å komme med innspill vedrørende rusreformen. Det er flott at det er satt ned et utvalg som skal gå nøye gjennom alle innspill fra ulike hold. Forhåpentligvis vil det bli endringer i rusreformen slik den er i dag, som går i positiv retning for alle berørte. Det vil gjelde de som allerede er under TSB, og de som ikke har en rusavhengighet. Ungdom er ofte de som havner i sistnevnte kategori. De som ikke har en tung rusavhengighet men likevel er nysgjerrige på ulike narkotiske stoffer, som de tester ut, og begår lovbrudd slik loven er definert i dag. Utprøvingen skjer ofte i et stadiet av livet der en er svært sårbar. De trenger trygge rammer og et system som vil være støttende for deres målgruppe.

Fagforbundet støtter initiativet og ønske om å overføre reaksjoner fra straff til hjelp, men dette innebærer et større ansvar og krav rettet mot helsevesenet. Dersom det blir slik at helsevesenet får et større ansvar, må det også følge økte bevilgninger til blant annet TSB og kommunehelsetjenesten. Tverrfaglig spesialisert rusbehandling gir i dag, slik Fagforbundet forstår det, rett til behandling. Fagforbundet er i denne sammenheng bekymret for utøvelsen av skjønn. Hvordan vil dette foregå i de ulike kommunene? Slik vi kjenner kommune- Norge vil muligheten til rett behandling til rett tid, ha sammenheng med den enkeltes kommunes økonomi, muligheter og valg av prioriteringer. Hvordan blir dette ivaretatt i en ny reform? Vil det følge øremerkede midler? Fagforbundet vet av erfaring at enkelte brukere i dag, ikke gis rett til behandling med en argumentasjon og forståelse om at vedkommende eksempelvis mangler motivasjon, og fordi det er blitt vurdert dit hen at behandlingen ikke vil gi ønsket måloppnåelse grunnet mange behandlingsforløp.

Fagforbundet er som nevnt opptatt av at rusreformen og dagens politikk skal favne bredt, vi har et ansvar for alle samfunnsborgere. I 2017 og 2018 har myndighetsansvaret vært fordelt mellom helsesektoren og justissektoren, med allerede et tyngdepunkt i helsesektoren slik vi ser det. Fagforbundet er som nevnt bekymret for barn og ungdom som faller for fristelsen og beveger seg inn i et miljø som vil få store konsekvenser for dem. Flere tenker at det er nettopp det regjeringen vil gjøre noe med ved å endre konsekvenstenkningen fra straff til heller å gi helsehjelp. Fagforbundet er ikke av den oppfatningen av at alle som prøver hasj eller andre narkotiske stoffer en eller flere ganger, nødvendigvis har behov for helse-hjelp, men at det i mange tilfeller fortsatt vil være mer preventivt med straff, slik det er i dag. Mange tenker at en endring vil føre til mindre stigmatisering, at en ikke skal bli dømt tidlig i livet, slik at det

er lettere å falle enda mer utpå etc. Fagforbundet er enig i dette dersom et barn eller ungdom stadig er blitt tatt i besittelse eller bruk.

Fagforbundet er av den oppfatningen av at det ikke kun kan være en narkotikapolitikk i Norge. Vi må ha to. Med bakgrunn i det vi nevner ovenfor, må politikken for de langt komne heroinistene være ulik den politikken som skal være førende for ordinær ungdom.

For de som er tungt rusmisbrukere vil det være fornuftig å flytte hele ansvaret over til helsesektoren, dette tenker vi kun blir en formalisering av slik praksis er i dag.

Fagforbundet er svært bekymret for den ordinære gruppen av barn og ungdom når en eventuell ny reform trer i kraft, der det ikke lenger er kriminelt ved bruk og besittelse av narkotika. Det er antagelig mange ungdom som holder seg unna cannabis i dag kun fordi det er ulovlig.

Mange kunne nok fristes til å røyke hasj i stedet for å drikke alkohol dersom de likevel visste at det ikke ville få direkte ubehagelige konsekvenser for fremtiden. Samtidig som vi også har forståelse for at det er brutalt dersom et barn/ungdom blir «stemplet» og mister muligheter for fremtiden dersom en blir tatt flere ganger. Vi vet det er flere som vil argumentere for nettopp det. Likevel tror Fagforbundet at en gir ungdommen flere muligheter til å «rette opp livet» sitt ved at det vil være straffbart å bruke narkotika. Dersom man avkriminaliserer gir samfunnet helt gale signaler til ungdommen fordi straffebestemmelsen representerer en så viktig normgrense, og særlig for mindreårige brukere. Resultatet, kan som vi frykter, resultere i økt bruk av narkotika, og dermed også økt misbruk og flere ødelagte liv. Vi har et etisk og moralsk ansvar for disse barna og ungdommene som ikke er modne nok til å forstå hvilke konsekvenser dette kan få for deres liv. Slik Fagforbundet kjenner justismyndigheten vil en evt. håndtering av førstegangsbruk av narkotika i dag, ikke medføre fengselsstraff. Politiet samarbeider allerede blant annet med barnevern og skole, og det finnes ulike måter å håndtere barn og ungdom på, som velger å teste ut cannabis flere ganger.

Fagforbundet mener det er svært viktig å ha fokus på det som kan skade både eldre og unge mennesker når de bruker narkotiske stoffer som cannabis. Vi vet at cannabisbruk kan sees i sammenheng med økt risiko for psykose. Vi vet at Cannabisbruk blant ungdom kan være en inngangsport til flere langt farligere narkotiske stoffer. Vi vet at cannabisbruk svekker hukommelse og gir konsentrasjonsvansker og vi vet at det er økt sjans for «utenforskap»

Fagforbundet vil avslutningsvis si at vi mener det er svært viktig at utvalget kan se en tydelig endring fra dagens politikk til en eventuell ny politikk dersom avkriminaliseringen blir en realitet. Vil helsetilbudet bli bedre? Vil barn og ungdom bli ivaretatt, i tilfelle hvordan? Vil det mest sannsynlig redusere bruken av cannabis, og evt. på hvilken måte? Vil det være kapasitet til å gi alle behandling/oppfølging, altså vil både førstegangsbrukere og de som er tungt rusmisbrukere bli ivaretatt av helsevesenet? Ønsker helsevesenet dette? Hvilke forutsetninger ligger til grunn for at helsevesenet er en bedre kvalifisert instans en justismyndigheten til å håndtere alle som vil falle inn under denne kategorien? -Altså, dersom avkriminaliseringen trer i kraft, og krav om helsehjelp skal gjelde for alle fra «førstegangsbruk»

